

Huizen van het Kind

Inzetten op de gezondheid en het welbevinden van kinderen en jongeren, hun ouders en andere opvoedingsverantwoordelijken, is een belangrijke maatschappelijke opdracht. Verschillende overheden, vrije beroepen, middenveldorganisaties, vrijwilligers en burgers nemen deze opdracht elke dag ter harte. De Huizen van het Kind komen er om de krachten nog meer te bundelen om zo gezinnen nog beter te ondersteunen.

Deze bundel bestaat uit twee delen.

In **deel één** staan we stil bij enkele kernideeën over de Huizen van het Kind. We situeren welke meerwaarde het biedt om de Huizen van het Kind lokaal vorm te geven.

In het **tweede deel** komt de regelgeving met betrekking tot de Huizen van het Kind aan bod.

HUIS VAN HET KIND

Deel 1: Kernideeën

Lokale samenwerking in functie van gezinnen

Een Huis van het Kind is een samenwerkingsverband, waarbinnen verschillende organisaties samen zorgen voor een multidisciplinair, geïntegreerd en afgestemd aanbod ter ondersteuning van (aanstaande) gezinnen met kinderen en jongeren.

*"In een Huis van het Kind werken zoveel mensen, organisaties samen.
Zo zijn ze samen even divers en uniek als de gezinnen die ze ondersteunen."*

Elk Huis van het Kind is toegankelijk en herkenbaar voor ieder van zijn doelgroepen, dat zijn (aanstaande) ouders, andere opvoedingsverantwoordelijken, kinderen en jongeren.

Dé uitdaging waarrond partners zich in een Huis van het Kind verzamelen is: "Hoe kunnen we samen (aanstaande) gezinnen zo goed als mogelijk ondersteunen?" **Dat is een enorme uitdaging met veel mogelijke antwoorden.** Daarom is er een regelluw kader gecreëerd dat lokale invulling stimuleert.

*"De uitdaging en het aantal mogelijke antwoorden zijn groot.
Maar de regelgevende ruimte om lokaal het juiste antwoord te kiezen, is dat gelukkig ook."*

De lokale antwoorden hangen steeds af van heel wat factoren. Welke organisaties zijn er actief? Wat zijn de lokale noden en kansen waarmee de organisaties aan de slag gaan? **En vooral: welke meerwaarde kan met de samenwerking tussen zoveel verschillende organisaties gecreëerd worden?**

Meerwaarde creëren door samenwerking

Centraal staat dus de vraag hoe verschillende organisaties samen een meerwaarde kunnen creëren. Er wordt niet gekozen voor 'samenwerken om samen te werken'. Er wordt ingezet op een samenwerking waarin verschillende partners elkaar versterken, en elk hun eigen bijdrage leveren om zo tot een sterker geheel te komen. De meerwaarde voor gezinnen moet dus te allen tijde voorop staan.

Elk Huis van het Kind zal op een andere manier meerwaarde creëren. Onder meer omdat hun bijdrage afhankelijk is van de lokale noden en kansen, en lokale organisaties.

*"In het Huis van het Kind werken verschillende partners samen: lokale besturen, organisaties én gezinnen.
Samenwerken betekent hier zoveel meer dan alleen 'samen' en 'werken'.
Het is samen je schouders onder iets zetten.
Samen denken en doen.
En bovenal elkaar aanvullen, door elk te doen waar je goed in bent.
Want enkel zo overstijgt ieder zijn eigen kracht en creëer je samen meerwaarde voor anderen en voor elkaar."*

Hoe wordt die meerwaarde gecreëerd voor alle gezinnen?

1. Lokale noden - lokale kansen

De doelstelling om samen zo goed mogelijk gezinnen te ondersteunen, betekent dat een Huis van het Kind zich moet afstemmen op de noden en behoeften van gezinnen, en op wat gezinnen als ondersteunend ervaren. **Dichtbij** de gezinnen staan, is cruciaal. Hen laten participeren, ook in de vormgeving, is dat ook.

*"Ieder Huis van het Kind is gelijk in zijn engagement, maar verschillend in zijn aanpak.
Want die is afgestemd op de lokale noden en behoeften."*

Daarnaast is het de bedoeling om in een Huis van het Kind **voort te bouwen op de kansen en mogelijkheden die doorheen de jaren op lokaal vlak gecreëerd zijn**. De goede praktijken die intussen her en der in Vlaanderen ontstaan, tonen dat die Huizen van het Kind aansluiten op de lokale realiteit. Het is dan ook expliciet de bedoeling om voort te bouwen op voorgaande inspanningen en **het bestaande te optimaliseren**. Daarvoor worden volgende vragen gesteld: welke samenwerkingsverbanden bestaan al?; waar komen gezinnen al?; kunnen we dienstverlening toegankelijker maken?; welke uitdagingen kunnen we samen aangaan?

*“In het Huis van het Kind koesteren we wat vandaag goed werkt.
Tegelijkertijd gaan we ook op zoek naar wat morgen nog beter kan.”*

2. Inzetten op toegankelijkheid en zichtbaarheid

De dienstverlening voor gezinnen is op dit moment **te versnipperd**, wat de toegankelijkheid en zichtbaarheid van de dienstverlening voor gezinnen bemoeilijkt.

Met de Huizen van het Kind moeten organisaties in de eerste plaats **elkaars aanbod beter leren kennen**. Zo kunnen ze gezinnen gericht toeleiden, het aanbod afstemmen op de noden, en een geïntegreerde ondersteuning aanbieden. Verder is het ook belangrijk dat volgende vragen worden gesteld. Voor wie is de bestaande dienstverlening toegankelijk? Voor wie niet? Zijn er bepaalde doelgroepen die ertussenuit vallen? Zijn er uitsluitingsmechanismen aan het werk?

Om de **dienstverlening meer zichtbaar** te maken, is het belangrijk dat er één label en één logo voor alle Huizen van het Kind bestaat. Op die manier wordt de dienstverlening in Vlaanderen zichtbaarder. En zo maken organisaties lokaal kenbaar aan gezinnen dat hun aanbod verbonden is met elkaar. Tegelijkertijd is het ook belangrijk dat iedere organisatie binnen dit kader een **eigen profilering** kan behouden.

De dienstverlening die organisaties in een Huis van het Kind aanbieden, gaat over een basisaanbod ter ondersteuning van kinderen, jongeren, (aanstaande) ouders en andere opvoedingsverantwoordelijken. Daarom is laagdrempeligheid en het wegwerken van drempels ook cruciaal.

*“Een Huis van het Kind is zichtbaar en toegankelijk.
Zo vindt iedereen de weg.
Zo kan iedereen binnenstappen.”*

*“In een Huis van het Kind is er plaats voor heel wat organisaties.
Elk met hun eigen kennis, ervaring en kracht.
Samen ondersteunen ze gezinnen.”*

3. Geïntegreerde dienstverlening aanbieden

De **ondersteuningsbehoeften** van gezinnen zijn **niet strikt thematisch** op te delen. Neem nu: informatie rond gezonde voeding voor een opvoedingsverantwoordelijke. Dat is nauw genomen een antwoord op een gezondheidsvraag. Tegelijkertijd zal die informatie alleen maar nut hebben als kinderen ook aangemoedigd worden om effectief gezond te eten. En als er daarnaast rekening gehouden wordt met het feit dat gezonde voeding vaak duurder is (mogelijke drempel voor gezinnen in financiële moeilijkheden). En als de informatie over gezonde voeding ook vergezeld wordt van een sensibilisatie van het belang van voldoende beweging bij deze gezinnen. Bovendien zijn de ondersteuningsbehoeften van verschillende individuen in een **gezin vaak sterk verbonden met elkaar**. Zo is goede kinderopvang en leuke vakantieopvang zowel voor de ouder als het kind van belang.

Zonder afstemming kunnen dienstverleners elkaar ongewild tegenwerken, verwarring scheppen voor een gezin of de meerwaarde van een goede samenwerking mislopen. De Huizen van het Kind bieden een geïntegreerde dienstverlening met het oog op het ondersteunen van gezinnen, en de individuele leden van een gezin.

Hoe het aanbod van de verschillende organisaties wordt afgestemd, hangt telkens af van de nood die er is en de manier waarop gezinnen ondersteund willen worden. Op die manier wordt steeds heel persoonlijk meerwaarde gecreëerd.

*“In het Huis van het Kind dient er evenveel aandacht te zijn voor de behoeften van de ouders als die van de kinderen,
als voor de context waarin het gezin zich bevindt.*

Want in een gezin is elk lid even belangrijk: iedereen en alles steunt er op elkaar, en een gezin staat nooit los van haar context.

Om gezinnen goed te kunnen ondersteunen, is geïntegreerde dienstverlening van belang.

Dat betekent een nood of behoefte van alle kanten bekijken.

En het ook van elk van die kanten benaderen wanneer je zoekt naar oplossingen.”

Geïntegreerde dienstverlening en de strijd tegen kinderarmoede

Een geïntegreerde aanpak wordt internationaal als een goede praktijk aanzien binnen **de strijd tegen kinderarmoede**. Kinderarmoede vraagt immers om een gezamenlijke inzet vanuit verschillende beleidsdomeinen en vanuit verschillende organisaties.

De Huizen van het Kind zijn op zichzelf niet hét antwoord op de strijd tegen (kinder)armoede, maar ze kunnen wel een belangrijke bijdrage leveren. Omdat de dienstverlening in een Huis van het Kind erop gericht is om alle (aanstaande) gezinnen met kinderen en jongeren, en kinderen en jongeren zelf, te ondersteunen in hun kracht. En omdat geïntegreerde dienstverlening in een Huis van het Kind ook beter toelaat om tegemoet te komen aan de vraag of behoefte van een gezin in een maatschappelijk kwetsbare situatie, omdat zij vaak op verschillende levensdomeinen gelijktijdig behoeften ondervinden. Zo kan een Huis van het Kind als geheel meer zijn dan de som der delen.

*“Bij een Huis van het Kind is het geheel meer dan de som der delen.
Samen bereiken ze meer in te strijd tegen kinderarmoede dan elke organisatie op zich.”*

4. Vraaggericht werken

Gezinnen worden vandaag soms door verschillende organisaties ondersteund. De Huizen van het Kind bieden een opportuniteit om het bestaande aanbod beter af te stemmen op de lokale noden. Lokale vragen en noden bereiken de lokale organisaties meestal wel, maar een gezamenlijk antwoord zal de gezinnen veel sterker ondersteunen. Op die manier zullen lokale organisaties niet allemaal op hetzelfde inzetten, maar hun expertise en krachten bundelen, om zo lokale vragen integraal en efficiënt aan te pakken. Door geïntegreerde dienstverlening te voorzien binnen een Huis van het Kind wordt de zorgafstemming makkelijker gemaakt.

*“‘Samenwerken’ betekent krachten bundelen: van allerlei organisaties, van de ouders of andere opvoedingsverantwoordelijken én van de kinderen.
Zo kunnen situaties integraal en vraaggericht aangepakt worden.”*

5. Meerwaarde bieden voor alle gezinnen

De ambitie van de Huizen van het Kind is om meerwaarde te bieden aan alle kinderen en jongeren, (aanstaande) ouders en andere opvoedingsverantwoordelijken. Dit wil zeggen dat een gezin **geen probleem hoeft te hebben** om naar een Huis van het Kind te gaan. Daarnaast betekent het dat een gezin er ondersteuning vindt die **‘in proportie’ is met haar nood of behoefte**. Tot slot betekent het ook dat de dienstverlening toegankelijk is en een meerwaarde creëert voor ouders, opvoedingsverantwoordelijken of kinderen **met een specifieke ondersteuningsbehoefte**. Enkel zo is de dienstverlening van de Huizen van het Kind er voor iedereen.

Het principe om dienstverlening te voorzien, die rekening houdt met en proportioneel is in functie van de nood of behoefte, voor iedereen, wordt ook wel progressief of **proportioneel universalisme** genoemd.

Ook dit principe van een **beleid voor iedereen, met specifieke aandacht voor diegenen met meer noden**, draagt bij aan de strijd tegen kinderarmoede. Op die manier wil het flexibel inspelen op de verschillende noden en behoeften die er leven bij uiteenlopende gezinnen.

*“Een Huis van het Kind is er voor iedereen, in verhouding tot wat die nodig heeft.
Voor velen is dat soms, voor sommigen is dat veel.”*

6. Welke organisaties?

In elke gemeente, hoe klein of groot ook, of over verschillende gemeenten heen, zet een diversiteit aan organisaties zich in om gezinnen te ondersteunen.

Bij de Huizen van het Kind die vandaag ontstaan, zien we dat volgende partners zich verzamelen: basiseducatie, buurtwerking, Centra Algemeen Welzijnswerk, centra voor kinderopvang en gezinsondersteuning, Centra voor Leerlingenbegeleiding, consultatiebureaus, de Gezinsbond, huisartsen, huistaakbegeleiding, initiatieven van burgers en gezinnen, inloopteams, inschrijvingen voor vakantiewerkingen, Kind en Gezin, kinderopvang met onder andere het lokaal loket kinderopvang, kraamzorg waaronder ook de expertisecentra kraamzorg, lokale besturen, samenlevingsopbouw, speelpleinwerkingen, OCMW's, ontmoetingsplaatsen, opvoedingswinkels, oudergroepen, prenatale steunpunten, ruilwinkels, socio-cultureel werk,

speel-o-theken, verenigingen waar armen het woord nemen, voorlichtingsavonden van mutualiteiten, vrijwilligersorganisaties die actief zijn op het vlak van gezinsondersteuning, vroedvrouwen, welzijnsschakels, ...

Vaak werken verschillende organisaties op lokaal vlak al samen, soms eerder incidenteel, soms meer structureel, om gezinnen beter te ondersteunen. De Huizen van het Kind bouwen hierop voort.

“Een Huis van het Kind telt heel wat ruimtes en kamers.

Zo is er plek genoeg voor iedere organisatie en ruimte genoeg om met elkaar en met de gezinnen samen te werken.”

7. De meerwaarde voor organisaties

De organisaties die samenwerken in de Huizen van het Kind willen vooral een meerwaarde betekenen voor gezinnen. Voor henzelf bevindt de meerwaarde zich vooral op niveau van:

- een betere bekendheid van elkaars aanbod
- het uitwisselen van competenties en expertise
- het efficiënter inzetten van middelen
- het bereiken van doelstellingen die men niet alleen zou kunnen bereiken

“Door samen te werken, creëer je niet alleen meerwaarde voor anderen, maar ook voor jezelf.”

Tot slot

De Huizen van het Kind richten zich op gezinnen in alle mogelijke vormen, op alle (aanstaande) ouders en andere opvoedingsverantwoordelijken, op alle kinderen en jongeren, in om het even welke context. In een Huis van het Kind werken lokale besturen en organisaties, samen met gezinnen. Samen gaan ze het engagement aan om alle gezinnen zo goed als mogelijk te ondersteunen.

Dit doen ze door in te zetten op:

- *de zichtbaarheid en toegankelijkheid van de dienstverlening ten aanzien van iedereen;*
- *een geïntegreerde dienstverlening, om integraal werken mogelijk te maken;*
- *een vraaggerichte dienstverlening, afgestemd op lokale noden en behoeften.*

Om dit te bereiken bouwt een lokaal Huis van het Kind voort op de aanwezige kansen en mogelijkheden die de lokale realiteit biedt, en op de aanwezige krachten die de gezinnen en hun context zelf bieden.

Samen ondersteunen ze gezinnen in hun kracht.

Deel 2: Regelgeving

A. Huizen van het Kind: het wat, waarom, voor wie, met wie, hoe?

In dit deel wordt op basis van de regelgeving kort uitgelegd wat een Huis van het Kind is, waarom het er is, voor wie het er is, met welke partners het vorm krijgt, wat het doet, en hoe het werkingsgebied wordt bepaald.

Volgende regelgeving is van toepassing en trad op 1 april 2014 in werking:

- het decreet van 29 november 2013 houdende de organisatie van de preventieve gezinsondersteuning;
- het besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 29 november 2013 houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning.

In wat volgt zal per hoofdstuk via 'verwijzing regelgeving' een vermelding te vinden zijn van de relevante artikels uit de regelgeving. De regelgevende teksten zijn terug te vinden via www.huizenvanhetkind.be/hk/Regelgeving.

Wat is een Huis van het Kind?

Een Huis van het Kind is:

- een lokaal samenwerkingsverband tussen verschillende actoren
- voor gezinnen: (aanstaande) ouders, opvoedingsverantwoordelijken, kinderen en jongeren
- dat een geïntegreerd en efficiënt aanbod van preventieve gezinsondersteuning opzet
- dat op intragemeentelijk, gemeentelijk of intergemeentelijk niveau vorm krijgt
- afgestemd op de noden en behoeften van de lokale gebruikers en actoren
- en met het oog op de principes en doelstellingen die bereikt moeten worden
- zodat zowel op inhoudelijk als organisatorisch vlak het maximale uit de preventieve gezinsondersteuning gehaald wordt.

Het decreet biedt het kader voor de Huizen van het Kind. Het is van **toepassing op de samenwerking tussen actoren** uit het domein van de preventieve gezinsondersteuning, voor zover deze aanbod organiseren in een Huis van het Kind, werkzaam in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Verwijzing regelgeving - decreet:

- artikel 3
- artikel 7

Wat zijn de doelstellingen die de Vlaamse Regering met de Huizen van het Kind wil bereiken?

Het domein van de preventieve gezinsondersteuning dient bij te dragen tot het **versterken van de rechten en belangen** van kinderen, en heeft als doel om het **welbevinden** van aanstaande ouders en gezinnen met kinderen en jongeren **te bevorderen** door hen te ondersteunen op vlak van welzijn en gezondheid. Dit gebeurt minstens door:

- 1° aanstaande ouders, gezinnen, hun kinderen en jongeren gepast te ondersteunen op het vlak van gezondheid, de ontwikkeling en de opvoeding van hun opgroeiende kinderen;
- 2° de sociale, informele netwerken rondom gezinnen en hun kinderen en jongeren te bevorderen en te ondersteunen;
- 3° risico's, problemen inzake gezondheid, ontwikkeling, opvoeding en onderwijs bij kinderen vroegtijdig op te sporen, op te volgen en/of te verwijzen;

- 4° infectieziekten bij kinderen te voorkomen, onder meer door toediening van vaccinaties;
- 5° te werken aan de versterking van kwetsbare aanstaande ouders en gezinnen met kinderen en jongeren in het kader van de bestrijding van kinderarmoede;
- 6° door middel van sensibilisering en het promoten van ondersteunende maatregelen ten aanzien van aanstaande ouders en gezinnen met kinderen en jongeren bij te dragen aan het creëren van een gezinsvriendelijk klimaat in de gehele samenleving.

Met de Huizen van het Kind is het de bedoeling om **deze doelstellingen beter te realiseren door actoren samen te brengen**. Zo kan een geïntegreerd en efficiënt aanbod tot stand komen dat afgestemd is op de noden van lokale gebruikers en actoren. Op die manier wordt inhoudelijk en organisatorisch het maximale uit de preventieve gezinsondersteuning gehaald.

Verwijzing regelgeving - decreet:

- artikel 5
- artikel 10

De Vlaamse Regering bepaalt voorts wat ze met de Huizen van het Kind wil realiseren ten opzichte van de individuele gebruiker en ten opzichte van de actoren.

Realisatie ten opzichte van de individuele gebruiker:

1. Het geheel van maatregelen en aanbod inzake preventieve gezinsondersteuning binnen een Huis van het Kind maximaal toegankelijk maken voor alle gezinnen en afstemmen op de vragen en noden van de gebruikers.
2. De maatregelen en het aanbod binnen het bereik van maatschappelijk kwetsbare gezinnen brengen.
3. Het aanbod verder ontsluiten voor alle professionals die werken met gezinnen op het gebied van preventieve gezinsondersteuning.
4. Het faciliteren van zorgafstemming.

Realisatie ten opzichte van de actoren van preventieve gezinsondersteuning:

1. Een competentieverhoging bij de betrokken actoren nastreven, onder meer door het uitwisselen van kennis en expertise.
2. Een efficiëntieverhoging bekomen door maximaal rendement van de middelen die elke betrokken actor inzet voor communicatie, coördinatie en infrastructuur en door het bundelen van krachten waar mogelijk.

Verwijzing regelgeving - decreet:

- artikel 11

Voor wie worden de Huizen van het Kind opgericht?

Het is de ambitie dat er binnen de Huizen van het Kind wordt ingezet op kinderen en jongeren, (aanstaande) ouders en andere opvoedingsverantwoordelijken.

Vanzelfsprekend bereik je al deze groepen niet meteen. Dit zal lokaal bereikt worden met respect voor het eigen tempo van het samenwerkingsverband.

De regelgeving zegt hierover dat het leeftijdsbereik van elk Huis van het Kind afhankelijk is van de vragen die het Huis van het Kind bereiken en het aanbod dat hiertoe georganiseerd wordt en zoveel als mogelijk dient aan te sluiten bij de lokale realiteit.

Verwijzing regelgeving - decreet:

- artikel 4

Wie doet wat in een Huis van het Kind?

Initiatief

Het initiatief tot het organiseren van een Huis van het Kind kan zowel door een lokaal bestuur, als een lokale actor die werkt in het domein van de preventieve gezinsondersteuning, genomen worden. Als lokale actoren geen initiatief nemen, dan neemt het lokaal bestuur het initiatief.

Verwijzing regelgeving - decreet:
- artikel 7

Lokale besturen

In de Huizen van het Kind is er **altijd** samenwerking met lokale besturen. Dit kan op verschillende manieren vorm krijgen, aansluitend op de lokale realiteit.

Daarbij is het van belang dat de Huizen van het Kind zo nauw mogelijk aansluiten bij het lokaal sociaal beleid, zoals dat wordt vormgegeven door het lokaal bestuur. De lokale besturen zijn immers een belangrijke regisseur van het lokale gezinsbeleid en zo kan voortgebouwd worden op bestaande structuren en beleidsopties.

Verwijzing regelgeving - decreet:
- artikel 7
- artikel 12, paragraaf 5

Lokale actoren

Organisaties/ actoren brengen **aanbod** en **expertise** in en **engageren zich achter de doelstellingen** van de Huizen van het Kind. De regelgeving maakt duidelijk dat preventieve gezinsondersteuning niet enkel vorm krijgt via formele ondersteuning, maar ook via wisselwerking met informele ondersteuning. Op die manier krijgt ook de vermaatschappelijking van de zorg vorm in een Huis van het Kind. Ook de vrijwillige inzet speelt hierin een belangrijke rol.

Het is de **vrije keuze** van elke organisatie/ actor om zich te engageren in het samenwerkingsverband 'Huis van het Kind'. De actoren die voor het uitvoeren van een aanbodsvorm hun regelgevende basis vinden onder dit decreet zijn wel verplicht zich aan te sluiten bij de Huizen van het Kind.

Verwijzing regelgeving - decreet:
- artikel 12, paragraaf 2
Verwijzing regelgeving - besluit Vlaamse Regering:
- artikel 26, punt 4c (besluit van de Vlaamse Regering)

(Aanstaande) ouders en andere opvoedingsverantwoordelijken, kinderen en jongeren

Het absolute vertrekpunt van ieder Huis van het Kind zijn de behoeften, vragen en krachten van aanstaande ouders, ouders, opvoedingsverantwoordelijken, kinderen en jongeren. Daarenboven is het belangrijk dat elk van deze groepen zich betrokken voelt bij de Huizen van het Kind. Een Huis van het Kind moet immers toegankelijk zijn en haar aanbod moet afgestemd zijn op de lokale noden. Gebruikersparticipatie is dan ook opgenomen in het decreet, zowel als erkenningsvoorwaarde als subsidievoorwaarde.

Verwijzing regelgeving - decreet:
- artikel 11 (in functie van erkenning)
- artikel 14, paragraaf 1, punt 4d (in functie van subsidiëring)

Wat bieden ze aan?

Een Huis van het Kind staat voor geïntegreerde dienstverlening ten aanzien van gezinnen. Een Huis van het Kind brengt een divers aanbod op het vlak van preventieve gezinsondersteuning bijeen.

Dit aanbod is gestoeld op het principe van het progressief universalisme. In artikel 6 van het decreet wordt dit vertaald als:

A. Het aanreiken van een basisaanbod dienstverlening aan elk kind en elk gezin

Dit basisaanbod bevat minimaal volgende pijlers:

1. **Preventieve gezondheidszorg**, waaronder vaccinaties, vroege detectie van gezondheidsrisico's en gezondheidsproblemen en acties gericht op gezondheidsbevordering;
2. **Opvoedingsondersteuning**, in de regelgeving gedefinieerd als 'laagdrempelige, gelaagde ondersteuning van opvoedingsverantwoordelijken bij de opvoeding van kinderen en jongeren';
3. **Activiteiten om ontmoeting en sociale cohesie** te bevorderen: ter ondersteuning van sociale netwerken die een ondersteunende rol spelen voor gezinnen, en ter facilitering van het ontstaan van een sociale mix die een weerspiegeling is van de lokale populatie.

B. Een supplementair aanbod integreren in dit basisaanbod, zodat de dienstverlening aangepast is aan de noden van specifieke gezinnen

Op die manier wordt universele dienstverlening, voor alle kinderen en jongeren, en alle (aanstaande) ouders en andere opvoedingsverantwoordelijken, beoogt.

Verwijzing regelgeving - decreet:

- artikel 6
- artikel 8

Concreet dienen de drie bovenvermelde pijlers vorm te krijgen via minimaal volgend aanbod dat met een zekere regelmaat dient te worden aangeboden:

1. Preventieve medische consulten erkend of gesubsidieerd door Kind en Gezin
2. Consulten uitgevoerd door de regioteamleden van Kind en Gezin
3. Minimaal twee andere verschillende aanbodsvormen
4. Actieve doorverwijzing van gebruikers naar aanbod

Daarnaast is het zo dat alle actoren die voor de uitvoering van hun aanbodsvorm hun regelgevende basis vinden onder dit decreet, **verplicht** dienen **aan te sluiten**.

Verwijzing regelgeving - decreet :

- artikel 12, paragraaf 1
- artikel 12, paragraaf 2

Verwijzing regelgeving - besluit Vlaamse Regering:

- artikel 26, punt 4c

Waar bieden ze het aan: bepaling van het werkingsgebied

Bij de bepaling van het werkingsgebied zijn **de gemeentegrenzen het vertrekpunt**. Indien het lokaal niet interessant zou zijn om de gemeente als werkingsgebied te nemen, kan er ook gekozen worden om op kleinere schaal (intragemeentelijk) of op grotere schaal (intergemeentelijk) te werken. Hierbij mogen de grenzen van de zorgregio 'niveau kleine stad' wel niet overschreden worden.

Het decreet bepaalt verder dat elk Huis van het Kind een uniek werkingsgebied heeft. Dit betekent dat werkingsgebieden van verschillende Huizen van het Kind elkaar niet mogen overlappen.

Onafhankelijk van de bepaling van het werkingsgebied van een Huis van het Kind, bepalen gezinnen zelf of ze gebruik maken van het aanbod. Ze zijn ook vrij om te kiezen op welk Huis van het Kind ze zich beroepen.

**Verwijzing regelgeving - decreet:
- artikel 9**

B. Erkenning aanvragen als Huis van het Kind

Wat moet je doen om erkenning te krijgen als Huis van het Kind?

Na 1 april 2014 zal er een aanvraagformulier door Kind en Gezin ter beschikking worden gesteld op

www.huizenvanhetkind.be/hk/formulieren.

In dit aanvraagformulier worden volgende voorwaarden gevraagd, deze zijn minimaal nodig om erkenning als Huis van het Kind te krijgen:

- o Een voorstel hebben als samenwerkingsverband over het werkingsgebied van je Huis van het Kind (zie boven voor meer info over bepalingen rond het werkingsgebied).
- o Aangeven uit welk aanbod het samenwerkingsverband bestaat, dat minimaal dient te bestaan uit:
  - consultatiebureau
  - minimaal twee andere aanbods vormen, waaronder de verplichte aansluiting van aanbod dat zich in jullie werkingsgebied bevindt en dat door Kind en Gezin erkend en/ of gesubsidieerd wordt krachtens het besluit (namelijk consultatiebureaus, prenatale steunpunten, opvoedingswinkels, spel- en ontmoetingsinitiatieven, inloopteams, mobiel aanbod door vrijwilligers en aanbod versterken van de onderwijskansen)
- o Aantonen dat het Huis van het Kind er komt in samenwerking met het lokaal bestuur.

Daarnaast moet het samenwerkingsverband zich er ook toe te verbinden om maximaal na twee jaar van het verkrijgen van de erkenning te voldoen aan volgende voorwaarden:

- o Meerwaarde voor de gezinnen voorzien.
  - actieve doorverwijzing van gebruikers naar het aanbod;
  - in te zetten op participatie van gebruikers;
  - acties te ondernemen om te komen tot een geïntegreerd en efficiënt aanbod dat afgestemd is op de noden van de lokale gebruikers en actoren, en waarbij:
    - het geheel van maatregelen en aanbod inzake preventieve gezinsondersteuning dat ingebracht wordt in een Huis van het Kind maximaal toegankelijk gemaakt wordt voor alle gezinnen en afgestemd wordt op de vragen en noden van gebruikers;
    - maatregelen en aanbod binnen het bereik van maatschappelijk kwetsbare gezinnen wordt gebracht, onder meer door maatregelen en aanbod dat er op gericht is om deze doelgroep aan te laten sluiten op het geheel aan aanbod;
    - waarbinnen zorgafstemming wordt gefaciliteerd;
    - en waarbij dit aanbod eveneens wordt ontsloten voor alle professionals die werken met gezinnen met kinderen en jongeren die behoefte hebben aan ondersteuning op het gebied van preventieve gezinsondersteuning.
- o Een meerwaarde voor de actoren voorzien:
  - competentieverhoging bij de betrokken actoren, onder meer door het uitwisselen van kennis en expertise,
  - efficiëntieverhoging door maximaal rendement van de middelen die elk betrokken actor inzet voor onder meer communicatie, coördinatie en infrastructuur en door het bundelen van krachten waar mogelijk.
- o Als samenwerkingsverband zo veel mogelijk aansluiten bij de wijze waarop door de lokale besturen vorm wordt gegeven aan het lokaal sociaal beleid.
- o Het samenwerkingsverband openstellen voor andere organisaties van preventieve gezinsondersteuning die willen aansluiten bij het Huis van het Kind.
- o Het aanbod van het Huis van het Kind bekend maken op het Lokaal Overleg Kinderopvang en op het Intersectoraal Regionaal Overleg Jeugdhulp. Daarbij dient te worden afgestemd op welke wijze de informatie met betrekking tot het aanbod zal doorstromen naar de gebruikers van kinderopvang, de gebruikers binnen de integrale jeugdhulp en de jeugdhulpaanbieders, en op welke wijze de samenwerking met kinderopvangvoorzieningen vorm zal krijgen.

Indien de erkenningsaanvraag wordt goedgekeurd, mag het samenwerkingsverband de naam 'Huis van het Kind' en het logo gebruiken. Een erkenning wordt toegekend voor onbepaalde duur.

Verwijzing regelgeving - besluit Vlaamse Regering:

- **Erkenning: artikel 5 tem artikel 11**
- **Procedure inzake erkenning: artikel 81 tem artikel 89**

Zijn er formele vormvereisten verbonden aan een erkenning als Huis van het Kind?

De benaming 'Huis van het Kind' impliceert niet dat het om een fysiek huis moet gaan. Er zijn geen formele vormvereisten over hoe het aanbod van dit lokaal samenwerkingsverband ten aanzien van gezinnen vorm dient te krijgen. De benaming Huis van het Kind en het daarbij horende logo mogen evenwel slechts gebruikt worden op voorwaarde dat het aanbod dat gevat is, en de samenwerking tussen de betrokken actoren beantwoordt aan de erkenningsvoorwaarden.

Verwijzing regelgeving - decreet:

- **artikel 13**

Toezicht op de erkende Huizen van het Kind

Toezicht is belangrijk om de **kwaliteit en meerwaarde** ten aanzien van de gezinnen te bewaken. Het is het agentschap Kind en Gezin dat is aangesteld om toezicht uit te oefenen.

De regelgeving bepaalt dat ieder samenwerkingsverband dat als Huis van het Kind erkend is, in staat moet zijn om te rapporteren over de samenwerking en de werkzaamheden die samengaan met de erkenningsvoorwaarden.

Ter verduidelijking: het gaat hier enkel om toezicht op de samenwerking en niet over toezicht op het aanbod en de individuele werking van de deelnemende organisaties.

De regelgeving voorziet daarnaast bepalingen met betrekking tot toezicht en handhaving waardoor de erkenning van onbepaalde duur kan worden opgeheven of vrijwillig kan worden stopgezet.

Verwijzing regelgeving - decreet:

- **artikel 11**
- **artikel 64 - 71**

C. Subsidie aanvragen als Huis van het Kind

Wat moet je doen om subsidie te krijgen als Huis van het Kind?

Binnen de perken van de begrotingskredieten kan er een subsidie worden toegekend aan Huizen van het Kind.

Aanvraag tot subsidiëring kan enkel worden gedaan op het moment dat er een oproep komt tot aanvraag van een subsidie. Deze oproep zal vergezeld zijn met een aanvraagformulier. De oproep zal steeds breed worden gecommuniceerd en zal ook te vinden zijn op de website www.huizenvanhetkind.be/hk/formulieren.

In het aanvraagformulier tot subsidie zullen volgende voorwaarden worden gevraagd; deze zijn minimaal nodig om gegrond een aanvraag tot subsidie te kunnen doen:

- o Aangeven dat je samenwerkingsverband de vorm aanneemt van een feitelijke vereniging of een vzw.
- o Een voorstel hebben als samenwerkingsverband over het werkingsgebied van je Huis van het Kind (zie boven voor meer info over bepalingen rond het werkingsgebied).
- o Aangeven uit welk aanbod het samenwerkingsverband bestaat, dat minimaal dient te bestaan uit:
  - consultatiebureau
  - minimaal twee andere aanbods vormen, waaronder de verplichte aansluiting van aanbod dat zich in jullie werkingsgebied bevindt en dat door Kind en Gezin erkend en/ of gesubsidieerd wordt krachtens het besluit (namelijk consultatiebureaus, prenatale steunpunten, opvoedingswinkels, spel- en ontmoetingsinitiatieven, inloopteams, mobiel aanbod door vrijwilligers en aanbod versterken van de onderwijskansen)
- o Aantonen dat het Huis van het Kind er komt in samenwerking met het lokaal bestuur.

Daarnaast moet het samenwerkingsverband zich er ook toe verbinden om binnen de 2 jaar na de goedkeuring van de subsidieaanvraag te voldoen aan volgende voorwaarden:

- o Meerwaarde voor de gezinnen voorzien.
  - actieve doorverwijzing van gebruikers naar het aanbod.
  - acties te ondernemen om te komen tot een geïntegreerd en efficiënt aanbod dat afgestemd is op de noden van de lokale gebruikers en actoren, en waarbij:
    - het geheel van maatregelen en aanbod inzake preventieve gezinsondersteuning dat ingebracht wordt in een Huis van het Kind maximaal toegankelijk gemaakt wordt voor alle gezinnen en afgestemd wordt op de vragen en noden van gebruikers;
    - maatregelen en aanbod binnen het bereik van maatschappelijk kwetsbare gezinnen wordt gebracht, onder meer door maatregelen en aanbod dat er op gericht is om deze doelgroep aan te laten sluiten op het geheel aan aanbod;
    - dit aanbod eveneens wordt ontsloten voor alle professionals die werken met gezinnen met kinderen en jongeren die behoefte hebben aan ondersteuning op het gebied van preventieve gezinsondersteuning;
    - waarbij het samenwerkingsverband zich niet alleen richt tot de gebruikers die het Huis van het Kind al bereikt, maar waarbij er gericht acties worden ondernomen ten aanzien van het deel van de doelgroep die nog niet bereikt wordt;
    - waarbinnen overlap tussen het aanbod van verschillende actoren wordt weggewerkt;
    - waarbinnen lokale lacunes in het aanbod worden aangepakt door het bundelen van de middelen van verschillende actoren;
    - waarbij er concrete initiatieven worden genomen om gebruikersparticipatie structureel en maximaal te verankeren binnen het Huis van het Kind;
    - waarbinnen zorgafstemming voor individuele gebruikers wordt georganiseerd;

- waarbinnen er in middelen wordt voorzien voor onder andere coördinatie en kwaliteitsbevordering van het aanbod ondergebracht in het Huis van het Kind.
- o Een meerwaarde voor de actoren voorzien:
  - competentieverhoging bij de betrokken actoren, onder meer door het uitwisselen van kennis en expertise,
  - efficiëntieverhoging door maximaal rendement van de middelen die elk betrokken actor inzet voor onder meer communicatie, coördinatie en infrastructuur en door het bundelen van krachten waar mogelijk.
- o Als samenwerkingsverband zo veel mogelijk aansluiten bij de wijze waarop door de lokale besturen vorm wordt gegeven aan het lokaal sociaal beleid.
- o Andere actoren op het vlak van de preventieve gezinsondersteuning waarmee het werkingsgebied deelt actief betrekken bij het Huis van het Kind, met dien verstande dat het aantal actoren en het geheel van het aanbod van die aard is dat het aanbod van het Huis van het Kind in overeenstemming is met de lokale noden en behoeften.
- o Het aanbod van het Huis van het Kind bekend maken op het Lokaal Overleg Kinderopvang en op het Intersectoraal Regionaal Overleg Jeugdhulp. Daarbij dient te worden afgestemd op welke wijze de informatie met betrekking tot het aanbod zal doorstromen naar de gebruikers van kinderopvang, de gebruikers binnen de integrale jeugdhulp en de jeugdhulpaanbieders, en op welke wijze de samenwerking met kinderopvangvoorzieningen vorm zal krijgen.

Daarnaast zal het aanvraagformulier ook vragen omvatten die toelaten om een vergelijking te maken tussen de verschillende aanvragers (d.i. de vergelijkingscriteria), op basis waarvan beslist wordt aan welke samenwerkingsverbanden een subsidie kan worden toegekend. Dit beslissingspad zal in de oproep beschreven staan.

Tot slot: Ieder samenwerkingsverband dat voldoet aan de subsidievoorwaarden krijgt - los van het feit of er effectief een subsidie wordt toegekend - een erkenning als Huis van het Kind.

Verwijzing regelgeving - besluit Vlaamse Regering:

- **Subsidiëring: artikel 12 tem artikel 24**

- **Procedure inzake subsidiëring: artikel 89 tem artikel 94**

Zijn er formele vormvereisten verbonden aan een subsidiëring als Huis van het Kind?

Net zoals bij erkenning impliceert de benaming 'Huis van het Kind' niet dat het om een fysiek huis moet gaan. De benaming Huis van het Kind en het daarbijhorende logo mogen evenwel slechts gebruikt worden op voorwaarde dat het aanbod dat gevat is, en de samenwerking tussen de betrokken actoren beantwoordt aan de erkennings- en/ of subsidievoorwaarden.

Bij een aanvraag tot subsidie is vereist dat het samenwerkingsverband de vorm aanneemt van een feitelijke vereniging of een vzw.

Berekening, aanwending en toezicht op de aanwending van de subsidies

De subsidie geldt als een algemene werkingssubsidie die moet worden aangewend voor de organisatie van een aanbodsvorm.

De grootteorde van de subsidie wordt minimaal bepaald op basis van:

- het aantal minderjarigen in het werkingsgebied van het Huis van het Kind;
- en het aandeel minderjarigen in een kansarm gezin in het werkingsgebied van het Huis van het Kind, berekend door middel van een samengestelde indicator.

In de oproep zal het mechanisme van de berekening meer gedetailleerd worden omschreven.

De subsidie wordt toegekend voor onbepaalde duur. De regelgeving bepaalt dat er jaarlijks toezicht is op de besteding van de middelen, en bevat verder procedures voor aanmaning, stopzetting en terugvordering van de subsidies.

Verwijzing regelgeving - besluit Vlaamse Regering:

- **Aanwending subsidie: artikel 20**
- **Berekening subsidie: artikel 22 tem artikel 24**
- **Toezicht op aanwending van de subsidie: artikel 74 - 75**
- **Aanmaning, stopzetting en terugvordering van de subsidie: artikel 76 - 80**

Aanbodsvormen

In het besluit van de Vlaamse Regering worden vijf verschillende aanbodsvormen omschreven.

Verwijzing regelgeving - besluit Vlaamse Regering:

- **artikel 25 - 63**
- = **Titel 3. Aanbod preventieve gezinsondersteuning**

Deze 5 verschillende aanbodsvormen zijn:

1. Een laagdrempelig aanbod **aan opvoedingsondersteuning** voor aanstaande gezinnen en gezinnen met kinderen (onderafdeling 1, artikel 40 en 41).
2. Een laagdrempelig aanbod aan **spel en ontmoeting** voor aanstaande gezinnen en gezinnen met kinderen (onderafdeling 2, artikel 42 en 43).
3. Een laagdrempelig, **ambulant aanbod preventieve gezinsondersteuning** voor aanstaande gezinnen en gezinnen met kinderen (onderafdeling 3, artikel 44 en 45).
4. Een laagdrempelig, **mobiel aanbod preventieve gezinsondersteuning** voor aanstaande gezinnen en gezinnen met kinderen (onderafdeling 4, artikel 46 en 47).
5. Een laagdrempelig aanbod preventieve gezinsondersteuning voor aanstaande gezinnen en gezinnen met kinderen met het oog op **de versterking van onderwijskansen** (onderafdeling 5, artikel 48 en 49).

Voor iedere onderafdeling/aanbodsvorm staan de opdrachten (even artikels) en doelstellingen (oneven artikels) opgelijst in het besluit van de Vlaamse Regering.

Deze 5 onderafdelingen hebben twee functies:

1. Een functie als onderdeel van het samenwerkingsverband dat subsidies ontvangt als 'Huis van het Kind'

In uitvoering van artikel 20 van het besluit van de Vlaamse Regering dient de subsidie aangewend te worden voor de organisatie van een aanbodsvorm. Een samenwerkingsverband, of met andere woorden een Huis van het Kind, dient te beslissen op welke aanbodsvorm (onderafdeling) ze extra wil inzetten, gezien de lokale noden en behoeften, en welke taken het samenwerkingsverband hierbij wil opnemen.

2. Een functie voor de organisatoren van een aanbodsvorm die erkend wordt door Kind en Gezin

Voor de organisatoren van een aanbodsvorm die erkend en/of gesubsidieerd wordt door Kind en Gezin wordt per aanbodsvorm een ministerieel besluit opgesteld. Zo vinden aanbodsvormen die tot vandaag op projectmatige basis gesubsidieerd werden of een subsidie ontvingen onder het decreet houdende de organisatie van opvoedingsondersteuning (dat werd opgeheven met het decreet houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning), hun nieuwe regelgevende basis.

Het gaat hier over de volgende aanbods vormen, opgesteld per onderafdeling:

- Onderafdeling 1: opvoedingswinkels, opvoedingslijn
- Onderafdeling 2: spel- en ontmoetingsinitiatieven
- Onderafdeling 3: inloopteams
- Onderafdeling 4: mobiel aanbod door vrijwilligers
- Onderafdeling 5: aanbod versterken van de onderwijskansen

Ter verduidelijking: Het gaat hier dus **niet** over een regelgevende basis voor elk mogelijk aanbod dat in een Huis van het Kind te vinden kan zijn. Vele organisaties die in een Huis van het Kind kunnen aansluiten vinden hun regelgevende basis elders. De bepalingen in het besluit hebben dan ook geen rechtstreekse uitwerking in de dienstverlening van deze organisaties.

Op zoek naar meer informatie of inspiratie?

Neem dan een kijkje op
www.huizenvanhetkind.be

Hier vindt u meer info over de regelgeving,
ervaringen, een voorbeeld van huisstijl, de
kernideeën, ondersteunende
partners, ... Kortom, inspiratie om
te bouwen aan uw
Huis van het Kind!

Wilt u meer informatie, heeft u
suggesties, ...?
Stuur dan een e-mail naar
info@huizenvanhetkind.be

**Veel succes met
de bouw van het Huis van het Kind!**

